

Osvrt po isteku godine

Draga i poštovana braćo moja!

Danas je petak, 04. rebiul-ewela, 1436. godine. U mjesecu smo rođenja Poslanika a.s., ali danas je i 26. decembar, i posljednji je petak u 2014. godini. Ovo nas obavezuje na pogled unatrag. Na pređeni put jedne kalendarske godine, ali svakako i na decenije proživljenih godina, na teret koji nosimo na svojim plećima.

Čovjek je najuzvišenije Allahovo stvorenje. On je biće sa obavezama i dužnostima koje su mu po Allahu dodijeljene. On je odgovoran za svoje postupke. Svoju punoću kao čovjek on može da dosegne istom kroz dobrovoljnu potčinjenost, posluš i pokornost Objavi jer mu to omogućava da se ispuni kao naročito, uzvišeno Božije biće. Tako u suri Ez-Zarijat, u 56. ajetu Allah veli: "Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju!" A klanjanje, osim činjenja sedžde, u najširem smislu znači prihvatanje Objave i njeno bezpogovorno slijedenje.

Zato, osvrnuti se unatrag, nije puko vraćanje na prošlost kao žal za prošlim vremenima, povrat na konzervativizam i tradicionalizam. Osvrt unatrag jeste pogled na moj i tvoj pređeni put. Svako po na osob mora se pogledati u ogledalu pređenog svoga puta.

Allah kada koristi izraze zakletve On skreće pažnju čovjeku na posebnu važnost onoga o čemu nam On govori. Ovdje je riječ o duši. U suri Eš-Šems, u ajetima 7-10, Allah se zaklinje "Tako mi": "I duše Onoga koji je stvorio, pa joj put dobra i put zla shvatljivim učini. Uspjet će samo onaj ko je očisti, a biće izgubljen onaj ko je na stramputicu odvodi!"

Zato vrlo je važno osvrnuti se na put koji smo prešli. Svo proteklo vrijeme i ovaj trenutak sada i ovdje pripadaju svakom od nas posebno. Prisjetih se ovdje veličanstvenog citata C.G. Lichtenberga. On zagledan u pješčani sat u kojem zrnca pijeska cure i prazne posudu ovako reče: "Pješčani sat podsjeća nas na protok vremena ali i na prah u koji ćemo se jednoga dana pretvoriti!" I zbog ovoga dvoga isteka vremena i stajanja pred Gospodarem na Dan Suđenja sve prošlo nas mora da brine i da nas boli. Na ovo podsjeća i M.Meša Selimović kada kaže: "Osvrtanje nije vraćanje. To je žaljenje..." Upravo tako: Ili smo imali mnogo propusta, pogrešaka i grijeha pa smo u jadu i očajanju u osvrtu unazad, ili smo imali protekli život uspješan pa ipak smo u nezadovoljstvu jer moglo se mnogo toga više postići i za sebe i za druge, i bilo je vremena koje je u dokolici i lenjstvovanju potrošeno. Dakle, uvijek je posrijedi kajanje. Ali, ovoga kajanja nema i kod svakoga. Većina ne voli da je budna, da je samokritična, da doživi prosvjetljenje duše, da se sa stramputice povрати na Put. To je samo kod čovjeka koji ima senzibilnu dušu. Kod onoga koji se oslobađa uljuljkanosti u varkama svakodnevnice koja nam neprestano nameće vrijednosti i brige koje su daleko od onih istinskih, suštinskih, stvarnih briga kojima se čovjek treba da bavi, a to je u prvi plan dovesti pobožnost i duševne vrline. Jedan pobožnjak iz prvih stoljeća islama sa kajanjem se jadao ovako: "Dobro žalim i pamtim kada mi u dvorištu nedostaje jedna kokoška, ali još uvijek nedovoljno brinem o svome propuštenom namazu u džematu!"

Imami Ahmed u svome "Musnedu" navodi riječi uzoritoga ashaba Omera r.a. On nam se obraća i traži od nas: "Obračunajte svoje duše prije nego li vam sa dušama bude obračunato! Izvagajte svoja djela prije njihovog stavljanja na Vagu! Uistinu, sutra će vam vaš obračun biti mnogo lakši ukoliko već danas budete izvršili obračun duše svoje i tako se pripremite za

veliko prikazivanje i iznošenje kada ćete svi biti izloženi i ništa skriveno ostati neće!” Inače, Omer r.a. bio je veoma savjestan i sumnjičav prema svemu što ima donijeti za Dan Suđenja premda je on jedan od “Deset obradovanih Džennetom!” Enes ibn’ Malik pripovjeda kako je gledao u Omera r.a. kako uznemiren hoda svojim dvorištem i glasno govori samome sebi: “O Omere ibnul-Hattab! O vođo pravovjernih! Uh! Uh! Omere, tako mi Allaha ili ćeš se boriti Allaha, ili ćete On kazniti!”

Čovjek, hvala Allahu, ima nadu da u osvrtanju na prošlo može još uvijek nešto učiniti za cio nagomilani teret koji na sebi nosi. To se može učiniti na dva načina: Prvo, učiniti tevbu to jest pokajanje. Osjetiti sram i žaljenje za učinjenim grijesima i propustima, i odmah potom zatražiti od Allaha istigfar – molbu za oprost grijeha. Jedan hadisi šerif o ovome glasi: “Vaša bolest, to su grijesi vaši. A lijek kojim se oni liječe jeste istigfar – molba za oprost grijeha vaših!”

Drugo je poravnanje, a to je izmiriti dug prema Allahu kao što je na primjer neizmiren dug zekata i hadždža. Druga vrsta poravnanja jesu moralna i materijalna dugovanja prema ljudima kao što su: izmiriti se sa zavađenima i traženje oprosta za nanesene uvrede, povrat novčanih dugovanja, preraspodjela nasljedstva gdje su učinjena materijalna oštećenja i dr. Nakon ovakvog postupka slika naših tereta izgledat će mnogo ljepšom, a naša nada prema ljepšem ahiretskom sutra će porasti. Allah nas je u tako velikoj mjeri obavezao prema nama samima, prema našim dušama, bračnim drugovima, prodicama, roditeljima i rodbini da ustvari savjesnom čovjeku, uz navedeno i rad u struci, ne preostaje gotovo ništa od raspoloživog vremena za bavljenje drugima, vođenje brige o životima drugih, kao i bespotrebnim brigama oko materijalnoga što više imati i gomilati, a što je sve u velikoj mjeri kod nas prisutno. U ovom pogledu Amr ibnul Kajs el-Melai veli: “Čovječe, ako se ti pozabaviš dušom svojom, ti ćeš ljude ostaviti na miru. Međutim, ako se ti budeš ljudima zabavio zapustit ćeš dušu svoju!”

Allah ističe, On se kune sa dušom koja se nastoji izbaviti iz kaljuže grijeha i očistiti se. To je duša koja nikada nije zadovoljna sa dosegnutim i koja nastoji biti boljom. U suri El-Kijame, u drugom ajetu Allah veli: “I kunem se dušom koja sebe kori!” Zato pobožnjak El-Hasan ovako veli: “Čovjek je na dobrom putu sve dok ga njegova duša opominje i dok brine o polaganju računa!”

Molimo Allaha usrdnim molbama da nam naše proteklo vrijeme ne bude pretškim bremenom grijeha opterećeno, i molimo Allaha da nam naša sadašnjost i sutrašnjost budu bolje od naše prošlosti, amin!

Ishak Alešević, imam